

OTKRIVANJE BOLESTI BEZ VEĆIH KONTRAINDIKACIJA

Neželjene reakcije na primenu kontrastnih sredstava

- promene na koži/sluzokoži, crvenilo, svrab, koprivnjača
- kratkotrajan osećaj toplote u telu
- metalni ukus u ustima
- osećaj potrebe za mokrenjem
- rede problemi s disanjem, krvnim pritiskom i radom srca
- najređe anafilaktički šok, bubrežno, srčano i plućno zatajivanje funkcije

Lekar, u cilju postavljanja adekvatne dijagnoze, pacijenta može uputiti na različita snimanja. To može biti rendgen (RTG, fluoroskopija, DSA), ultrazvuk (US/CDUS), kompjuterizovana tomografija (CT), magnetna rezonanca (MR). Izbor metode zavisi od njene sposobnosti da pokaže specifične informacije. U cilju poboljšanja dijagnostičke vrednosti radioloških metoda, u najvećem broju slučajeva koriste se kontrastna sredstva. Postoji više vrsta, a najčešće su u upotrebi kontrastna sredstva na bazi joda i gadolinijuma, kaže na početku razgovora profesor doktor Viktor Til iz Kliničkog centra Vojvodine.

Način unošenja kontrastnih sredstava u organizam zavisi od radiološke metode i cilja snimanja, navodi doktor:

- Kontrastna sredstva se mogu uneti oralno, rektalno, intravenskim/intraarterijskim ubrizgavanjem ili ubrizgavanjem u specifične prostore u telu. Kontrastno sredstvo zatim privremeno menja način na koji se željeno tkivo vidi na snimcima, a potom se apsorbuje i prirodnim putevima eliminiše iz organizma.

SIGURNOST I NEŽELJENE REAKCIJE

Kada je reč o sigurnosti i neželjenim reakcijama tokom unošenja kontrastnih sredstava i nakon njega, naš sagovornik kaže da su u pitanju bezbedne supstance. Takođe dodaje da može doći do neželjenih reakcija:

- Neželjene reakcije na primenu kontrastnih sredstava su moguće. Reakcije mogu

RADIOLOŠKIM SNIMANJEM DO ADEKVATNE DIJAGNOZE

Da li će pacijent biti upućen na rendgen, ultrazvuk ili magnetnu rezonancu, zavisi od sposobnosti ovih procedura da pokažu specifične informacije

biti rane i kasne, a kreću se od blagih do teških. Najčešće neželjene reakcije su blage i alergijama slične (promene na koži/sluzokoži, crvenilo, svrab,

koprivnjača), zatim kratkotrajan osećaj toplote u telu, metalni ukus u ustima i osećaj potrebe za mokrenjem. Redje se dešavaju problemi s disanjem, krvnim pri-

tiskom i radom srca, a najređe one najteže u vidu anafilaktičkog šoka, bubrežnog, srčanog i plućnog zatajivanja funkcije. Teške reakcije su veoma retke. Radiološka odeljenja su opremljena lekovima, sredstvima i kadrom koji je spreman za njihovo rano prepoznavanje i lečenje. Veoma retko,

nakon upotrebe gadolinijumskih kontrastnih sredstava mogu da se dese kasne neželjene reakcije u vidu zadržavanja malih količina kontrasta u pojedinim organima ili u vidu zadebljanja kože i drugih tkiva.

PRIPREMA ZA SNIMANJE

Doktor Til kaže da kontrastna sredstva mogu privremeno ili trajno izazvati ili pogoršati određene bolesti i stanja. Ipak, dodaje, većinu je moguće u potpunosti ili značajno prevenirati ili otkloniti blagovremenom pripremom i kontrolama nakon snimanja.

- Važno je da pacijenti obaveste lekara o eventualnim prethodnim neželjenim reakcijama na kontrastno sredstvo, alergijama, hroničnim bolestima pluća, srca, bubrega, štitaste žlezde, dijabetesu, lekovima koje redovno uzimaju i eventualnoj trudnoći i dojenju. Prilikom zakazivanja snimanja, pacijenti u pisanoj formi dobijaju konkretna uputstva za pripremu - objašnjava doktor proceduru pre samog snimanja.

Naš sagovornik predlaže obilniju hidrataciju radi brže eliminacije kontrasta iz organizma i napominje da, ako tokom snimanja nisu dobili lekove sa sedativnim efektom, pacijenti mogu nastaviti s redovnim aktivnostima i ishranom nakon snimanja. S. T.

KONTRASTNA SREDSTVA SE, U ZAVISNOSTI OD RADIOLOŠKE METODE I CILJA SNIMANJA, U ORGANIZAM MOGU UNETI ORALNO, REKTALNO, INTRAVENSKIM/INTRAARTERIJSKIM UBRIZGAVANJEM ILI UBRIZGAVANJEM U SPECIFIČNE PROSTORE U TELU